

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

לפני **כבוד השופטת עדנה יוסף-קוזין**

תובע **אלישע ירד**

נגד

נתבע **בן כספית**

ב"כ התובע, עו"ד מנשה צ. יאדו
ב"כ הנתבע, עו"ד ליעד ורצהיזר

פסק דין

א. מבוא

1. תביעה לפיצוי בסך 300,000 ש"ח ולצו עשה להבהרה והתנצלות בעילת לשון הרע ופגיעה בפרטיות בגין שלושה פרסומים.
2. התובע פעיל גבעות ועוסק בהתיישבות. לדבריו, החל לעסוק בתחום התקשורת לפני שנים, והוזמן להתראיין בערוצי חדשות מובילים שהחלו לראות בו דמות ציבורית לגיטימית. לטענתו, הנתבע הוא אחד העיתונאים המובילים המשתייכים למחנה השמאל. (סעיפים 1, 3, 5 ו-7 לתצהיר התובע. עמ' 34 לתצהיר הנתבע).
3. הנתבע הוא עיתונאי ותיק, פרשן מדיני ופוליטי, כתב בכיר בעיתון מעריב ובאתר אל מוניטור, ומגיש תכניות בתחנת הרדיו 103FM ובערוץ 12. הנתבע טען בתצהירו כי הוא סולד מדעותיו והתנהלותו של התובע, ולהשקפתו אדם בעל רקע כמו של התובע אינו ראוי לשרת במשרה ציבורית. (סעיפים 1, 9-1 לתצהיר הנתבע).
4. הפרסומים הם "ציוצים" ברשת החברתית X (במועד הרלבנטי לתביעה נקראה "טוויטר", ולכן תיקרא להלן: "טוויטר"):

הפרסום הראשון: "ציוץ" מיום 13.11.2022 בו, תוך שיתוף ידיעה מאתר התקשורת "ערוץ 7" בה דווח על העסקת התובע על ידי חברת הכנסת לימור סון-הר-מלך ממפלגת עוצמה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

יהודית, כתב הנתבע: "נא להכיר: דובר הח"כית, בקרוב בכנסת, נעצר בעבר, גם מעצר רגיל וגם מנהלי, מוכר היטב לשב"כ, ולמשטרה. בהצלחה לכולנו."

הפרסום השני: "ציוץ" מיום 14.11.2022 בו, תוך שיתוף הפרסום הראשון, הנתבע כתב: "למי שפספס אתמול: אלישע ירד, הדובר החדש של ח"כ לימור סון-הר מלך, נער גבעות על סטרואידיים, היה עצור בידי המשטרה, היה עצור בידי השב"כ, היה במעצר מנהלי, בדוקאי שב"כ מוכר, מעכשיו בכנסת ישראל. שיהיה לו (ולנו) בהצלחה (באמת)."

הפרסום השלישי: "ציוץ" נוסף מיום 14.11.2022, בו, תוך שיתוף הפרסום הראשון, הנתבע כתב: "עדכון סופי: היועץ הפרלמנטרי החדש של ח"כ לימור סון-הרמלך, אלישע ירד, נעצר 17 פעמים. מעצר אחרון באוגוסט 2022 למשך 4 ימים. בנוסף, הורחק מספר פעמים מאיו"ש בצו מנהלי, בהם לתקופות של 4 חודשים. אחיו אף נעצר במעצר מנהלי (הוא, לא). ושיהיה בהצלחה לכולנו."

ב. טענות הצדדים

ב(1) כתב התביעה

5. טענת התובע, הפרסום לפיו הוא נעצר בעבר במעצר מנהלי הוא שקרי ומהווה השמצה כבדה, שכן מקרים בהם יהודים נעצרו במעצר מנהלי הם מעטים, וצו מסוג זה שמור למקרים קיצוניים ומסוכנים ביותר בעיני הרשויות. כמו כן, הצגתו באופן שקרי ומגמתית יצרה פער בין הרקע שלו לבין התאמתו למשרה ציבורית. לטענת התובע, הפרסומים הם עוולה לפי סעיפים 2 ו-7 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע" או "החוק").

6. התובע טען כי האמור בפרסום השני, לפיו הוא היה עצור בידי שב"כ, הוא שקרי ומשמיץ. לטענתו, המשמעות הברורה מהפרסום היא כי הוא היה חשוד בעבירות ביטחוניות חמורות, ולכן מהווה גם כן עוולה לפי חוק איסור לשון הרע. כמו כן, לטענתו, בדוקאי שב"כ הוא דבר שאינו קיים, והאמור נועד לזעזע את קוראי הפרסום על כך שלמסדרונות הכנסת נכנס עבריין לאומני מסוכן. לטענת התובע, אף אם קיים המונח בדוקאי שב"כ, עצם פרסום הדברים הוא עוולה הן לפי חוק איסור לשון הרע, והן לפי סעיף (7) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות"), הקובע חובת סודיות בקשר לענייניו הפרטיים של אדם. לטענת התובע, אף שהפרסום השני הוסר בסופו של דבר, העובדה כי

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

הסרתו לא לוותה בהודעת הבהרה והתנצלות, מגלה את חוסר תום הלב בפרסום והמגמתיות של פרסום שקרי.

7. לטענת התובע, לגבי האמור בפרסום השלישי, בו נכתב כי התובע נעצר 17 פעמים והורחק מספר פעמים מאזור יהודה ושומרון בצו מנהלי, רוב ההרחקות והמעצרים אירעו בתקופת היותו קטין. לכן, חל חיסיון מכוח סעיף 70(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, האוסר פרסומים בעניין קטינים כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960. לטענת התובע, החיסיון לקטין נפרש גם על התקופה שלאחר הבגירות נוכח אינטרס שיקום הקטין. לפיכך, לטענת התובע, האמור בפרסום הוא הפרה של חוק הגנת הפרטיות ועוולה לפי חוק איסור לשון הרע. עוד לטענת התובע, למרות הנחזה כי הנתבע התבשר, ככל הנראה, כי הפרסום בעניין המעצר המנהלי הוא שקרי, בפרסום השלישי לא פרסם הבהרה ברורה וודאית שלא התנצלות, אף שמדובר בפרסום אשר נישא על גבי הפרסום הראשון.

8. התובע טען כי בגין כל אחד מהפרסומים יש לחייב את הנתבע לשלם פיצוי בסך של 50,000 ש"ח בלא הוכחת נזק, ומאחר שמדובר בכוונה ברורה להכפיש, יש לחייב בכפל פיצוי בסך 100,000 ש"ח בגין כל פרסום, וסך הכול 300,000 ש"ח.

ב(2) כתב ההגנה

9. לטענת הנתבע, עומדת לו הגנת אמת בפרסום הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע. לטענתו, התנאי הראשון לקיומה של הגנת אמת בפרסום, לפיו יש לבחון את אמיתות הפרסום במובן שדי בכך שהמשמעות והתוכן הכללי של הפרסום תואמים את המציאות, כפי שקורא סביר מפרשם, מתקיים. לטענתו, המציאות כהווייתה היא שהתובע נעצר פעמים רבות, הוצאו נגדו צווי הרחקה מנהליים, הוא מוכר לשב"כ ולמשטרה, ולפחות חלק מהצווים שהוצאו נגדו, הוצאו על ידי המחלקה היהודית בשב"כ. עוד לטענתו, התובע אינו חולק על העובדה, לפיה נעצר בעבר ועל כך שהוא מוכר היטב לשב"כ ולמשטרה, וטענתו היחידה היא כי מעולם לא נעצר במעצר מנהלי, אלא רק במעצר רגיל. לטענת הנתבע, האדם הסביר הנחשף לפרסומים נושא התביעה אינו מצוי בדקויות ובהבדל בין מעצר מנהלי ומעצר רגיל, ובין מעצר על ידי שב"כ או מעצר על ידי כל גורם אחר. לכן, הפערים בין הפרסום לעובדות לאשורן אינו מהותי, ודאי שאינו כזה אשר יביא להתרשמות שונה וחמורה יותר אצל קורא סביר. לטענת הנתבע, המושג בדוקאי שב"כ קיים גם קיים, ומשמעותו היא מושא למעקב וטיפול של מערכת הביטחון או השב"כ, והתובע היה בדוקאי של השב"כ. עוד לטענת הנתבע, גם התנאי השני לקיומה של הגנת אמת בפרסום, לפיו נדרש

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

להראות עניין ציבורי בפרסום, מתקיים. בהיות התובע יועץ לחברת כנסת יש לו נגיעה לענייני ציבור והשפעה עליהם במידה זו או אחרת, כך שבמידע אודות עברו הלא רחוק ועל כך שהוא ממשיך ללכת באותה דרך, יש עניין לציבור.

10. לחלופין, לטענת הנתבע, הפרסומים חוסים תחת הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע. לטענת הנתבע, התנאי הראשון להגנת תום הלב הקבועה כי הפרסום נעשה בתום לב, מתקיים. ראשית, מתקיימת החזקה הקבועה בסעיף 16 לחוק, שכן הנתבע פרסם את הדברים באחת הנסיבות הקבועות בסעיף 15 לחוק, והפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות. שנית, הנתבע חש חובה מוסרית להביא את הדברים לציבור, ואף שהוא עיתונאי, הפרסומים אינם ידיעה עיתונאית בכלי תקשורת אלא "ציוצים" בחשבונו הפרטי ברשת חברתית, כך שאין להחיל עליהם את הגנת העיתונאות האחראית כפשוטה, ולדרוש לבצע עבודה עיתונאית הכוללת הצלבת מקורות, פניה לתגובה, פרסומה וכו', בקשר לכל ציוץ וציוץ.

11. לטענת הנתבע, אף אם כתב התביעה מגלה עילה כלשהי, אין לפסוק לתובע כל פיצוי מהטעמים הבאים: מקום שמדובר בפגיעה מזערית שאין דרכה להתברר בבית המשפט, היא חוסה תחת הגנת זוטי דברים. כמו כן, במסגרת השיקולים לפסיקת גובה הפיצוי יש להביא בחשבון את התנהגות התובע עצמו שאינו בוחל בהתבטאויות פומביות, קיצוניות, גזעניות ומסיתות. לדוגמא, לאחר פיגוע הירי בכפר חווארה במרץ 2023 קרא התובע "למחוק את חווארה" ואף את הכפרים ליד, והתבטא בעד פעולות תגמול. לטענת הנתבע, סעיף 22 לחוק איסור לשון הרע מורה כי לצורך הפחתת הפיצויים רשאי בית המשפט להתחשב בנתונים שיובאו לפניו בדבר שמו הרע של הנפגע, אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו, ככל שאלה נוגעים במישרין ללשון הרע. לטענת הנתבע, התובע ידוע כגורם קיצוני, שהורחק בצוויים מנהליים מיהודה ושומרון ונעצר פעמים רבות, כשמעצרו האחרון היה אך לאחרונה.

12. אשר לטענת התובע לפגיעה בפרטיותו, התובע ובני משפחתו הם שהביאו לפרסום המידע אודות המעצרים וצווי ההרחקה. לטענת הנתבע, לאחר שהוצא נגדו צו הרחקה, התובע עצמו התראיין בפנים גלויות ויצא למאבק ציבורי בנושא. לפיכך, יש לראות בכך הסכמה מכללא או ויתור על הטענה, לפיה מדובר במידע פרטי, וכך היסוד הראשון שיש להוכיח לצורך ביסוס עילת הפגיעה בפרטיות, הקבועה בסעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות, לא מתקיים. לטענת הנתבע, אף אם יש לראות בדברים פגיעה בפרטיות, כאשר התובע עצמו בחר להפוך את המידע לפומבי, לא מדובר בפגיעה שיש בה ממש. לכן, גם היסוד השני הקבוע בסעיף 6 לחוק הגנת הפרטיות, לא מתקיים.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

13. עוד לטענת הנתבע, אפילו היה מדובר בפגיעה בפרטיות שיש בה פגיעה של ממש, הפרסומים חוסים תחת ההגנה הקבועה בסעיף 18(3) לחוק הגנת הפרטיות, שכן בפגיעה היה עניין ציבורי המצדיק את הפרסום והפרסום לא היה כזב, וכן תחת ההגנה הקבועה בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות, שכן הנתבע עשה את הפגיעה בתום לב בנסיבות בהן הייתה מוטלת עליו החובה המוסרית לעשות כן. לטענתו, פרשנות הגנות אלה דומה לזו שהותוותה בקשר להגנות מכוח סעיפים 14 ו-15(2) לחוק איסור לשון הרע.
14. עוד לטענת הנתבע, על פי הפסיקה יש לראות בפרסומים נושא התביעה כ"אותה לשון הרע", ובהתאם לסעיף 7א.ד לחוק איסור לשון הרע, לא ניתן לקבל פיצוי יותר מפעם אחת.

ב(3) כתב התשובה

15. לטענת התובע, אין למעט מפרסום אודות מעצר מנהלי שהוא שקרי לחלוטין. מעצר מנהלי הוא אקט האכיפה החמור ביותר הקיים במדינת ישראל, בו שמים אדם ללא משפט מאחורי סורג ובריא, מעצר הטעון אישור שר הביטחון וטעון וודאות קרובה לפגיעה חמורה ומשמעותית בביטחון המדינה או בציבור, ורק אם אין אלטרנטיבה פחותה בחומרתה. לטענת התובע, מאז קום המדינה נעצרו אולי עשרים יהודים במעצרים מנהליים. לטענתו, כוונת הנתבע ברורה והיא להכניס את התובע לאותה נישה של "המסוכנים ביותר", ולפסול את הלגיטימיות של התובע ערב מינויו למשרה פרלמנטרית.
16. עוד לטענת התובע, בכתב ההגנה לא הוצגה האמת, שכן הצו המנהלי שהוצא נגד התובע בוטל בידי בית הדין הצבאי לערעורים אשר מתח ביקורת על הצו וקבע, בין היתר, כי מדובר בניצול סמכויות דרקוני נגד קטין. לטענתו, הוא פרסם את נושא צו ההרחקה המנהלי נגדו בלית ברירה על מנת להקים צעקה ציבורית על שהורחק מביתו בגיל שש עשרה. לטענתו, אינו מסתיר דעותיו והוא דואג לבטאן מתוך אמונה בצדקת דרכו כמוצג בכתבות שצירף הנתבע לכתב הגנתו. טענתו היא כי הנתבע לא ביקר את דעות התובע וטען שנוכח דעותיו הוא אדם מסוכן, אלא ביקש לבסס את המסר בדבר מסוכנות התובע על יסוד מצג שקרי עם מדד אובייקטיבי כביכול על פעולות אכיפה חריגות שנקטו כביכול הרשויות נגד התובע. מצג שווה שקרי זה הוא ביסוד התביעה.

ג. עדים

17. הוגשו תצהירי עדות ראשית של התובע ושל הנתבע. מטעם הנתבע הוגשה גם חוות דעת מומחה מר דביר קריב. שלושת העדים העידו גם בחקירה נגדית.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

ד. דיון

ד(1) מבוא

18. בכתב התביעה התובע טען לפגיעה בפרטיות נוכח היותו קטין בחלק ממעצרו והרחקותיו המנהליות. כן טען כי הסטטוס בדוקאי שב"כ לא קיים וכי פרסום זה הוא עוולה לפי חוק הגנת הפרטיות. התובע לא התייחס לנושאים אלה לא בתצהירו ולא בסיכומיו. לפיכך, יש לראות את התובע כמי שזנח טענות אלה וכן את טענותיו להפרת חוק הגנת הפרטיות.

19. טענות התובע התמקדו בשתי התבטאויות מתוך הפרסומים: התובע "היה עצור בידי השב"כ"; והתובע "היה במעצר מנהלי". כמפורט להלן, נמצא כי יש לסווג את שתי ההתבטאויות הנ"ל כלשון הרע. כן נמצא כי לגבי האמרה "היה עצור בידי שב"כ", עומדת לנתבע הגנת אמת הפרסום, ולגבי האמרה "היה במעצר מנהלי" לא עומדות לנתבע הגנת אמת הפרסום או הגנת תום הלב.

20. באשר לפיצוי, סכום הפיצוי ללא הוכחת נזק המקסימלי הרלבנטי לתביעה הוא 50,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה כאמור בסעיף 7א(ה) לחוק, ובהתאם לפרמטרים לאורם נבחן סכום הפיצוי, ונסיבות המקרה, התובע זכאי לפיצוי בסך 20,000 ש"ח.

ד(2) מסגרת נורמטיבית

21. כאמור בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלה ידו או במקצועו;
- (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו."

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע קובע מה הוא פרסום:

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

- (א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
- (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –
- (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
- (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.

סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע קובע: "פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית...".

22. המבחן אם הפרסום הוא לשון הרע הוא מבחן האדם הסביר. זהו מבחן אובייקטיבי, בו בית המשפט יתחשב בדרך בה נתפס הפרסום בעיני האדם הסביר. הפרסום יבחן בכללותו, ומשמעותו תיגזר לא רק על סמך המילים המדויקות בהן השתמש המפרסם, אלא גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום. (ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין ואח', פס' 84 לפסק דינו של כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין (8.2.2012), להלן: "ע"א דיין"). "ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים." (ע"א 740/86 יגאל תומרקין נ' אליקים העצני (1989), פ"ד מג(2) 333, 337).

23. בפסיקות בית המשפט העליון נקבע כי הדרך לבחינת תביעת לשון הרע מורכבת מ-4 תחנות:

"ראשית, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור 'בין שורותיו', כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר (סעיף 3 לחוק). שנית, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים 'לשון הרע' על פי סעיף 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה 'פרסום' כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. בשלב שלישי, יש לבחון את תחולת ההגנות השונות על הפרסום, על פי סעיפים 13 עד 15 לחוק, אשר תחולת מי מהן עשויה לשלול את אחריותו של המפרסם לפרסום לשון הרע. גם שלב זה עשוי

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

לכלול רכיב המתייחס לפרשנות הביטוי ולסיווגו, למשל, כביטוי של עובדה או ביטוי של דעה, לשם התאמתו להגנה הרלבנטית. בשלב הרביעי, אם ממלא הפרסום את תנאי שלושת השלבים הקודמים, נבחנת שאלת הסעדים, ובתוכם שאלת הפיצוי הראוי לתובע". (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פס' 17 (4.8.2008), להלן: "עניין נודלמן"; רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' זוהר, פס' 15 (30.5.2023)).

ד(3) השלבים הראשון והשני – לשון הרע ופרסום

24. פרסום ברשת חברתית הוא פרסום ברבים, ועונה להגדרת "פרסום" כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע. (רע"א 1239/19 שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ, פס' 36-42 (8.1.2020)). הפרסומים פורסמו ברשת החברתית טוויטר, ואין חולק כי פרסום בפלטפורמה זו עונה להגדרת פרסום בחוק.

25. בפרסומים הנתבע פתח את דבריו במילים "נא להכיר: דובר הח"כית" וסיימם באיחולי הצלחה. במרכז דבריו כתב כי התובע נעצר 17 פעמים במעצר רגיל ובמעצר מנהלי, הורחק מאזור יהודה ושומרון בצו מנהלי, מוכר למשטרה ולשב"כ כבדוקאי שב"כ והיה עצור בידם. מתוך הפרסומים ניתן להבין כי הנתבע, בסגנונו, מותח ביקורת על ההחלטה למנות את התובע לדובר של חברת כנסת לאור הרקע של התובע. פירוט עובדתי על היות אדם עצור, נתון למעקב ומורחק על ידי רשויות אכיפת החוק, יש בו כדי להשפיל אדם או לעשותו מטרה לשנאה ולבזותו. על כן, יש לסווג את הפרסומים כלשון הרע.

26. לטענת הנתבע בסיכומיו, התובע ידוע כפעיל ימין קיצוני, כך שהאמור בפרסומים מתאר את התובע באופן שהחברה או החוג הסובבים אותו רואים אותו, ולכן לא מדובר בלשון הרע. בתצהירו הנתבע טען כי פרסום אודות מעצרים, הרחקות מנהליות והיותו של אדם יעד שב"כ, עלול לפגוע בשמו הטוב של אדם, אלא שמעת שבחר התובע בדרך חיים זו, אין לו להלין אלא על עצמו. (סעיף 14). כמפורט להלן, לא ניתן לקבל טענות אלה.

27. הפרסומים פורסמו בחשבון הטוויטר של הנתבע, שהוא חשבון פומבי עם עוקבים רבים. לא ניתן לקבוע כי כל מי שנחשף לפרסומים מכיר את התובע כ"גורם קיצוני" כטענת הנתבע. אף אם נניח כי כל מי שנחשף לפרסומים הוא בעל דעה כי התובע פעיל ימין קיצוני, עדיין האדם הסביר לא קושר באופן מיידי בין היותו של אדם פעיל ימין קיצוני לבין היותו במעצרים רבים, במעצר מנהלי ומוכר לשב"כ.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

28. בהסתמך על ע"א 466/83, ת"א (י-ם) 11662/05, ת"א (הרצ'י) 47326-06-21 ות"א (ראשלי"צ) 52572-08-20, הנתבע טען כי לשון הרע על אדם נבחנת בקרב החוג עמו הוא נמנה, לפי המקובל והנהוג באותו חוג. לטענתו, בקרב הציבור אליו משתייך התובע, מעצר מנהלי אינו מכתים שמו של אדם ואף ההפך מכך, מי שנעצר במעצר מנהלי נחשב גיבור. לא ניתן לקבל טענה זו. בפסיקה המאוזכרת נדונו מקרים בהם הפרסום נחשב לשון הרע בקרב המגזר הייחודי בו מתנהלים חייו של הנפגע אך לא בעיני החברה בכללותה. לדוגמא, התובע בע"א 466/83 **אג'מיאן שאהה, ארכיהגמון בכניסה הארמנית בירושלים נ' הארכיהגמון יגישה דרדריאן**, פ"ד לט(4) 734, אזרח ירדני ותושב ירושלים, טען כי הנתבע הוציא דיבתו על שפרסם דברי כזב, לפיהם התובע משתף פעולה עם ממשלת ישראל ותומך במדיניותה בשטחי יהודה ושומרון, וכי התובע נהנה מהגנה ישראלית. בית המשפט קבע כי אף שזכותו של התובע שלא להיפגע מלשון הרע, בנסיבות המקרה יש לדחות את הפגיעה בשמו הטוב ולהעדיף את תפיסת היסוד של שלטון החוק ומשטר המדינה. (ראו עמ' 742, 750-751, 755; ת"א (י-ם) 11662/05 **איתמר בן גביר נ' ברי חמיש**, פס" 7 (4.3.2008)). בענייננו, טענת הנתבע הפוכה. אף אם נניח, כטענת הנתבע, כי בקרב החוג המצומצם של התובע הפרסומים לא ייחשבו לשון הרע משום שמעצרו ומעצרי פעילים אחרים, כולל מעצרים מנהליים, הודהו ברבים כסמל לגבורה, כבוד ומסירות במאבק ובמחאה בעד ההתיישבות באזור יהודה ושומרון (ראו האמור בסעיפים 35-38 לתצהיר הנתבע, ובסעיף 16 לסיכומי הנתבע), בחברה בכללותה הדברים נתפסים באופן שלילי ומהווים לשון הרע.

29. אשר לטענת הנתבע כי הציבור הכללי אינו מבחין בין מעצר רגיל לבין מעצר מנהלי וצו הרחקה מנהלי, או בין מעצר על ידי השב"כ לבין מעצר על ידי גורם אחר, אף אם נניח כי רוב הציבור לא יבחין בין המונחים, לפחות חלק מהציבור מכיר את המונחים ויודע את משמעויותיהם ואת ההבדל ביניהם. די בכך כדי לקבוע כי מדובר בלשון הרע. הנושא יפורט עוד בהמשך בדיון בנושא ההגנות.

ד(4) השלב השלישי - ההגנות

ד(4)א) הגנת אמת בפרסום

30. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע: "**במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.**"

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

31. כפי שנקבע בעניין נודלמן, "הגנת "אמת הפרסום" בנויה משניים: מיסוד אמיתות הפרסום, ומקימו של ענין ציבורי הנילווה לפרסום. אמיתות הפרסום היא שאלה עובדתית, הבוחנת את תוכן הפרסום מול המציאות העובדתית; קימו של ענין ציבורי היא שאלה ערכית הבוחנת האם קיים אינטרס חברתי המצדיק הכשרת פרסום פוגעני שיש בו לשון הרע (שנהר, 215; ע"א 723/74 הארץ נ' חב' החשמל, פד"י לא(2) 281 (1977) (להלן: 723/74 הארץ), 299-300). שאלה זו מושפעת ממדיניות שיפוטית, ועניינה הוא נורמטיבי, בעל מימד אובייקטיבי, הנבחן על רקע נסיבות המקרה (ע"א 439/88 רשם מאגרי המידע נ' ונטורה, פד"י מח(3) 808 (1994); " (פסקה 22). וכן נקבע לגבי נטל ההוכחה: "כדי לזכות בהגנת "אמת הפרסום", מטיל החוק הישראלי את נטל הוכחתה של ההגנה על הנתבע. אכן, "הנטל הרובץ על המפרסם, הנתבע בתביעת לשון הרע, להוכיח את אמיתות הפרסום, אינו עניין של מה בכך" (דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות נ' יוסף קראוס, פד"י נב(3) 1 (1998) (להלן: ענין קראוס), 42). מידת ההוכחה הנדרשת לצורך הוכחת טענת אמת הפרסום, עומדת ביחס מתאים לרצינותו וחריפותו של תוכן הפרסום (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ נ' מזרחי, פד"י מא(2) 169 (1987) (להלן: ענין מזרחי), 186-187). " (פסקה 24). אשר לבחינת יסוד אמיתות הפרסום, בע"א 10281/03 אריה קורן נ' עמינדב ארגוב (12.12.2006) נקבע: "בבואנו לבחון את יסוד אמיתות הפרסום נזכור כי אין נדרשת זהות מוחלטת בין תוכן הפרסום לבין מצב הדברים העובדתי וכי די בהתאמה ביניהם באופן שמשמעותם הכללית של הדברים, כפי שהיה מאזין סביר או קורא סביר מפרשם, תתאם את תוכן הפרסום." (עמ' 16).

32. הפרסומים נוגעים למינויו של התובע לתפקיד דובר לחברת כנסת. מדובר במשרה ציבורית אשר קשורה לפעילותה הציבורית של חברת הכנסת. בנסיבות אלה, ראוי לתת במה לביקורת על המינוי. בהתאם, יש בפרסומים עניין ציבורי.

33. אשר לאמיתות הפרסום, אין מחלוקת לגבי אמיתות האמרות, לפיהן התובע נעצר 17 פעמים, הורחק מאזור יהודה ושומרון בצווים מנהליים, ומוכר למשטרה ולשב"כ. התובע אישר בתצהירו, בחקירתו ובסיכומיו כי הוא מוכר למשטרה ולשב"כ, כי הוא נעצר והורחק כאמור, והוא לא הכחיש את מספר המעצרים בו נקב הנתבע (פרוט' עמ' 12 ש' 27). האמרות במחלוקת הן: התובע "היה במעצר מנהלי"; התובע "היה עצור בידי שב"כ".

34. לגבי האמרה, לפיה התובע היה "בדוקאי שב"כ", כאמור, התובע זנח טענתו, לפיה אמרה זו אינה אמת. הנתבע הגיש חוות דעת מומחה, מר דביר קריב. כמפורט בחוות הדעת, מר קריב שירת כ- 22 שנים בשב"כ (עד 2012), מרביתן כאיש שטח בחטיבה לסיכול טרור לא ערבי הידוע גם בשם החטיבה היהודית. מר קריב עסק בסיכול טרור יהודי, פרשיית רצח

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל, נוער הגבעות, הר הבית ועוד. מר קריב ציין בחוות דעתו כי "בדוקאי שב"כ" הוא "אדם שסומן על ידי השב"כ כיעד בתעדוף גבוה משום שבהתבסס על חומר מודיעיני והערכות מודיעיניות, הוא ברמת מסוכנות גבוהה יותר מיעדים אחרים", וכי "בקרוב נערי גבעות' ישנם כמה עשרות שמוגדרים כך". (ראו גם עדותו בפרוט' עמ' 20 ש' 14).

35. באשר לאמרה "היה עצור בידי שב"כ", לטענת התובע, על פי אמרה זו, הוא היה עצור במתקן כליאה של השב"כ, דבר שאינו אמת. אך הנתבע לא כתב שהתובע היה עצור במתקן של שב"כ. כמו כן, אף שקיימת אפשרות, לפיה הקורא יבין כטענת התובע, את המילים "היה עצור בידי שב"כ", יש גם אפשרות להבין כי מדובר במעצר לבקשת שב"כ או בתיאום עם שב"כ או על בסיס מידע שמסר השב"כ. התובע אישר בחקירתו כי צו הרחקה ניתן על ידי אלוף פיקוד לעתים על בסיס המלצה ומידע של השב"כ. הוא אף אמר שהשב"כ הוא מי ש"דוחף שיוציאו את הצוים", ושהשב"כ עקב אחריו (פרוט' עמ' 13 ש' 19 עמ' 14 ש' 8, 25-30). כאשר התובע נשאל אודות כתבה בה נכתב כי הוא נעצר בידי שב"כ, טען כי גם בכתבה זו "נפלו בשקר הזה" (פרוט' עמ' 15 ש' 16). (נספח 1 לתצהיר הנתבע).

36. מר קריב, ציין בחוות דעתו כי כל מעצר של נער גבעות המבוסס על חשדות לטרור ומבוצע על ידי המשטרה, הוא בשילוב זרועות של החטיבה היהודית בשב"כ ומשטרת ישראל. לדבריו, גם צו הרחקה מנהלי עליו חותם שר הביטחון, הוא בהכרח מבוסס מודיעין שב"כ. עוד לדבריו, כאשר שב"כ מעוניין לעצור בדוקאי שב"כ בתחום היהודי, הוא לרוב עושה זאת באמצעות המשטרה על מנת לנהל בשילוב זרועות את חקירתו. (סעיף 3). להערכתו, בסבירות מאוד גבוהה שב"כ היה מאוד מעורב במרבית המעצרים של התובע, והמעצרים נעשו בתיאום עם שב"כ או לבקשת שב"כ. לדבריו, אף הייתה נוכחות של אנשי שב"כ בהליך המעצר. (פרוט' עמ' 27).

37. בעדותו בחקירה נגדית מר קריב טען כי לשב"כ אין סמכויות לעצור וכי המשטרה עוצרת לבקשת השב"כ. בהמשך דייק דבריו כאשר אמר שלאיש שב"כ יש סמכויות מעצר ויש לו תעודת שוטר, אך בפרקטיקה הוא לא עצר בפועל ותמיד התלווה אליו שוטר שביצע את המעצר, וזאת בשל ניסיון השוטר במעצרים. (פרוט' עמ' 17 ש' 15-33, עמ' 18 ש' 1-2, עמ' 19 ש' 32, עמ' 20 ש' 1-8). עוד לדבריו מר קריב, השב"כ מבצע פעולות חקירה לאו דווקא במתקניו והוא יכול לבצע גם בתחנות משטרה (פרוט' עמ' 19 ש' 14-4). כן העיד כי התובע הוא בדוקאי שב"כ ומעצרו מבוצע בשיתוף פעולה בין השב"כ והמשטרה (פרוט' עמ' 20 ש' 14-34, עמ' 21 ש' 1-7). מר קריב טען עוד בחקירתו כי השב"כ לא עוסק בפינוי מתיישבים, דבר בו עוסק ימ"ר ש"י, אך אם מדובר בבדוקאי שב"כ, יש מעורבות של השב"כ (פרוט' עמ' 21 ש' 1-7).

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

22 ש' 30-33, עמ' 23 ש' 1-6, עמ' 24 ש' 1-3). לא נמצאה כל סיבה שלא לקבל את עדותו ודבריו של מר קריב כמהימנים ומשקפים נכונה את שיטות העבודה ודרכי ביצוע המעצרים.

38. סיכומה של נקודה זו, התובע אישר כי הוא היה מוכר לשב"כ וכי הוא היה במעקב שב"כ; לדברי מר קריב, סביר שהתובע היה בדוקאי שב"כ; על פי עדות מר קריב, מעצרי נערי גבעות הם בשיתוף שב"כ; נגד הנתבע הוצא צו הרחקה מנהלי, לגבי הובהר, הן על ידי התובע והן על ידי מר קריב, כי הוא ניתן על בסיס מידע מהשב"כ. בנסיבות אלה, קורא סביר יפרש את המילים "היה עצור בידי שב"כ" כגרסת הנתבע, כלומר, כי המעצר בוצע על ידי משטרת ישראל לבקשת שב"כ או בתיאום עם שב"כ או על בסיס מידע שמסר השב"כ, ולא דווקא כגרסת התובע, לפיה המעצר הוא במתקן כליאה של השב"כ. על כן, לגבי אמרה זו עומדת לנתבע הגנת אמת הפרסום.

39. באשר לאמרה "היה במעצר מנהלי", הנתבע אישר כי אמרה זו אינה אמת.

40. באשר לפרסום בכללותו, הנתבע טען כי לאור מעצרי התובע וצווי ההרחקה המנהליים שהוצאו בעניינו, הפער בין הפרסום לבין האמת הוא דק ביותר. הנתבע הסתמך על פרסומים בתקשורת (נספחים 1-3 לתצהיר הנתבע), בכלל זה כתבות מתאריכים 23.6.2016, 24.6.2016 ו-22.7.2016, לפיהן בגיל 15 הוצא נגד התובע צו הרחקה מנהלי מאזור יהודה ושומרון. כתבות מתאריכים 10.1.2017 ו-11.1.2017, לפיהן בנובמבר 2016 הוצא צו הגבלה ופיקוח מיוחד, על פיו נאסר על התובע לצאת מבית הוריו בישוב יצהר לאחר 22:00 ונאסר עליו לקיים קשר ישיר או עקיף עם 170 אנשים שנמנו בצו. יש לציין כי על פי כתבה מיום 12.2.2017 (נספח לכתב התשובה), צו מנהלי זה בוטל. כתבה מיום 10.1.2017, לפיה בינואר 2017 נעצר התובע בפשיטה על מאחז "גאולת ציון" בבנימין בפשיטה של ימ"ר שי ושב"כ. כתבה מיום 18.8.2022, לפיה באוגוסט 2022, התובע נעצר בחשד לגניבה מפלסטינים, להתפרצות למבנה ולקשירת קשר על רקע גזעני, לאחר שנמצא תיעוד שלו ממצלמת אבטחה. התובע לא הכחיש כי הוצאו נגדו צווים וכי הוא נעצר. (פרוט' עמ' 17 ש' 32-35, עמ' 18 ש' 33-4). לגבי המעצר בשל הפריצה, התובע אמר כי זה לא היה "מעשה חכם", אך טען לחפותו (פרוט' עמ' 19 ש' 28-9). כמפורט להלן, לא ניתן לקבל את טענת הנתבע.

41. צו הרחקה מנהלי הוא חלופת מעצר. כאמור בחוות דעת ועדות מר קריב, גם צו הרחקה מנהלי, ובמיוחד לקטינים, כמו צו מעצר מנהלי, הוא דבר חריג, וכמו צו מעצר מנהלי, עניינו סיכול טרור (סעיף 5 לחוות הדעת. פרוט' 21.11.2025 עמ' 21 ש' 29-11). לגבי מעצר מנהלי והגבלה מנהלית, מר קריב הבהיר: "**כמובן שהמעצר הוא יותר הוא יותר חריג, הוא יותר חמור, הוא יותר דרסטי...**". וכן הבהיר כי כאשר מדובר בקטין, בשל חומרתו של המעצר

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

המנהלי ובהתחשב בכך שמדובר בקטין, אפילו המקרה מבסס הצדקה למעצר, תהיה העדפה להרחקה. (פרוטי' 21.11.2025 עמ' 15 ש' 7-15). למעצר מנהלי, אפוא, ככלל משמעות חמורה יותר מצו הרחקה מנהלי, וביתר שאת ביחס לקטינים. לא ייתכן שכל קורא אשר נחשף לפרסום לא יבחין בהבדל בין מעצר מנהלי, הרחקה בצו מנהלי ומעצר רגיל. אף אם התובע אינו נקי ממעצרים, ואף אם הורחק באמצעות צווים מנהליים שבוצעו בשיתוף השב"כ, מבחינת הקורא הסביר לא ניתן לקבוע התאמה בין העובדות בפועל לבין הפרסומים המציגים את התובע כמי שהיה במעצר מנהלי.

42. לאור האמור, ביחס לאמרה "היה במעצר מנהלי", לא הוכחה הגנת אמת הפרסום.

ד(4)(ב) הגנת תום הלב

43. הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15 לחוק, חלה בהתקיים שני תנאים מצטברים: האחד, הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15. השני, הפרסום נעשה בתום לב. לטענת הנתבע, חלה בעניינו ההגנה הקבועה בסעיף 15(2): "היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום";

44. סעיף 16 לחוק קובע:

- "(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
- (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:
- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
 - (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
 - (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

45. בדנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, פס' 104 עמ' 757 לפסק דינו של כבוד השופט א' גרוניס (18.9.2014) (להלן: "דנ"א דיין"), נקבע: "באשר להגנת תום הלב, בגדר הגנת חובת הפרסום שבסעיף 15(2) לחוק, ראוי להכיר בחובה לפרסום פרסומים בעלי אופי עיתונאי, שיש עניין ציבורי משמעותי בהם. הגנה זו תחול רק על פרסומים שנעשו בתום לב, תוך עמידה באמת המידה המחמירה של עיתונאות אחראית. על מנת לעמוד בסטנדרט זה, יידרש המפרסם לנקוט צעדים שימנעו פגיעה מיותרת במושא הפרסום. זאת, אף במחיר של פגיעה מסוימת באיכות התוצר במישור התקשורתי. יובהר, כי אף שניתן לכנות הגנה זו בשם "הגנת העיתונאות האחראית", תחולתה אינה מוגבלת רק לעיתונאים במקצועם". כן נקבע בפסק דינו של כבוד השופט ע' פוגלמן: "... פרסום אשר דומה במהותו לפרסום עיתונאי (היינו: פרסום שיש בו משום הבאת מידע מן הַ ש ל ציבור) עשוי לזכות בהגנת העיתונאות האחראית, בכפוף לכך שהוא ממלא את יתר התנאים הנדרשים בהגנה זו." (פס' 4). כבוד השופט א' גרוניס עמד על כך שראוי לכנות את ההגנה הגנת "העיתונאות האחראית" ולא הגנת "העיתונות האחראית", שכן ההגנה אינה צריכה לחול על ה"עיתונות" כמוסד וכעיסוק של קבע אלא על הפעולה העיתונאית, כשזו נעשית בסטנדרטים הראויים. (דנ"א דיין, פס' 75 עמ' 738. אי שנהר, דיני לשון הרע, מהדורה שנייה 2024 (להלן: "שנהר"), עמ' 545).

האם יש להחיל על המקרה דנן את דרישות העיתונאות האחראית?

46. לטענת הנתבע, הפרסומים לא הובאו כדיעה עיתונאית בכלי תקשורת, ומדובר ב"ציוצים" בחשבוננו הפרטי ברשת הטוויטר. לכן, אין לבחון אותם במשקפי הגנת "העיתונאות האחראית", שכן אין זה סביר לצפות כי אדם יבצע עבודה עיתונאית הכוללת הצלבת מקורות, פניה מוקדמת לתגובה, פרסומה וכו', בקשר לכל "ציוץ". כמפורט להלן, לא ניתן לקבל טענה זו.

47. אף שהפרסומים נעשו בחשבון הטוויטר הפרטי של הנתבע, יש להם אופי עיתונאי. המידע שהובא בפרסומים נוגע לעברו הבעייתי, רצוף המעצרים, של התובע שזה עתה מונה להיות דובר של חברת כנסת. דובר של חברת כנסת הוא איש ציבור היות שבמסגרת תפקידו יש לו השפעה על ענייני ציבור וגישה לאמצעי תקשורת (ראו: ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 621, כבוד השופטת ביניש: "אדם ייחשב 'דמות ציבורית' ככל שנגיעתו לענייני ציבור והשפעתו עליהם הן רבות יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת רבות יותר..."; שנהר, עמ' 123-124). לפיכך, למידע כאמור על דובר של חברת כנסת יש ערך לציבור, יש לראות את הפרסומים כבעלי אופי עיתונאי, ולהחיל עליהם את דרישות העיתונאות האחראית.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

48. נוסף לאמור, הגם שהפרסומים פורסמו בחשבון הטוויטר הפרטי של הנתבע, לדברי הנתבע עצמו הוא עיתונאי ותיק ובכיר. החשבון ברשת הטוויטר, כנחזה ובהתאם למעמדו כידוען, הוא חשבון פומבי בעל עוקבים רבים. הנתבע יכול לפרסם בחשבונו מידע בעל אופי פרטי (כפי שרבים ואחרים נוהגים לעשות), אך הדברים שפרסם הם בעלי אופי "חדשותי" כאשר ידוע שהנתבע עיתונאי בכיר. גם היבט זה תומך במסקנה כי יש לסווג את הפרסום כידיעה עיתונאית אף שפורסמה ברשת חברתית ולא בכלי תקשורת מסורתית. ראו: דנ"א דיין, פסי' 62 עמ' 731, כבוד השופט א' גרוניס: **"בהנחה כי המידע שפורסם הוא בעל חשיבות ציבורית ניכרת ומשמעותית, יש לבחון מהו סוג היחסים שבמסגרתם תקום חובה לפרסם את המידע האמור. המקרה הטיפוסי בו תתקיים "חובה עיתונאית" לפרסם, הוא המקרה של פרסום המכוון לציבור הרחב על ידי מי שהוא עיתונאי במקצועו. מקום בו המפרסם הוא עיתונאי, נושאים היחסים בינו לבין הציבור אופי מוגדר יותר מאשר היחסים שבין הציבור הרחב לבין מי שאין עיסוקו הרגיל בעבודה עיתונאית."**

49. פרסומים ברשתות חברתיות מאופיינים במסרים רבים והם נבלעים בשיח דו צדדי בין רבים, ולכן לעתים נחשבים כזוטי דברים. היבט זה מעלה קושי להחיל את דרישות "העיתונאות האחראית" המחמירות במקרים כגון דא. מן העבר השני, לפרסום ברשת חברתית יש פוטנציאל לפגיעה משמעותית בשל האפשרות לפרסום רחב ובהיעדר מערך בקרה וסינון כבכלי התקשורת המסורתיים. הפתרון הוא באיזון בין שני הערכים המתנגשים – חופש הביטוי והזכות לשם טוב. (שנהר, עמ' 113). במקרה זה, האיזון יתבטא בכך שעל אף הקביעה כי בענייננו רלבנטי לבחון את דרישות העיתונאות האחראית, אין המשמעות היא כי יהיה על הנתבע לעמוד בכל מבחני העזר שהוגדרו בפסיקה, שכן הדרישות לעבודה עיתונאית אחראית הן תלויות נסיבות המקרה הקונקרטי.

הגנת העיתונאות האחראית

50. ברע"א 6557-20 ערוץ 10 החדש בע"מ נ' שרת התרבות והספורט - ח"כ מירי רגב, כבוד השופט י' עמית (13.3.2024) (להלן: "עניין רגב"), נקבע:

"הגנת העיתונאות האחראית מעניקה למפרסמים הגנה מתביעות לשון הרע גם כאשר הפרסומים אינם אמת, אם יש בהם עניין ציבורי משמעותי ומתקיימת דרישת תום הלב הסובייקטיבית (אמונה באמיתות הפרסום) והאובייקטיבית (הפרסום עומד בסטנדרטים מחמירים של עיתונאות אחראית). מבחני העזר לאמת המידה של

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

עיתונאות אחראית נחלקים לשניים: מבחנים הנוגעים להתנהלות המפרסם – ובכללם הסתמכות על מקורות מהימנים ובעלי משקל, נקיטת פעולות לאימות העובדות שבפרסום, לרבות מתן הזדמנות סבירה למושא הפרסום להגיב לדברים, ופרסום תיקונים והכחשות במידת הצורך; ומבחנים הנוגעים לפרסום עצמו – כגון טון הפרסום וסגנונו, הצגה הוגנת ומאוזנת של העובדות, נחיצות החלק הפוגעני, ופרסום תגובתו של הנפגע ותמצית גרסתו (ע"א דיין, בפסקאות 29-30 לפסק דינו של השופט פוגלמן; דנ"א דיין, בפסקאות 73-78 לפסק דינו של הנשיא גרוניס).

לבית המשפט שיקול דעת ביישום ההגנה בנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה, לרבות בקביעת המשקל הראוי לכל מבחן עזר בנסיבות העניין. כך למשל, ככל שלשון הרע חמורה ופוגענית יותר, ייתכן כי תידרש עמידה קפדנית יותר באמת המידה של עיתונאות אחראית (ע"א דיין, בפסקה 29 לפסק דינו של השופט פוגלמן). (פס' 10 עמ' 100).

כן נקבע בעניין רגב, כבוד השופט י' עמית: "אין חולק כי מבחני העזר שנקבעו בע"א דיין ובדנ"א דיין אינם מבחנים מצטברים. ולא רק זאת, אלא שכפי שהדגיש השופט פוגלמן בע"א דיין, אין מדובר ברשימה ממצה של מבחנים (שם, פסקה 30)". (פס' 12 עמ' 101). וכן פסק דינו של כבוד השופט נ' סולברג: "שצודקים המבקשים בטענתם העקרונית, שלפיה אין לראות את רכיבי העיתונאות האחראית כמבחנים מצטברים שכשולן באחד מהם יביא לשלילת ההגנה מן המפרסם...". (פס' 112, עמ' 63).

עניין ציבורי משמעותי

51. בענייננו, כאמור, הפרסום הוא אודות עברו של התובע שאך זה מונה למשרה ציבורית של דובר לחברת כנסת. משרה ציבורית של דובר לחברת כנסת יש בה, כאמור, השפעה על ענייני הציבור. לכן, אם מתמנה לתפקיד אדם שנעצר פעמים רבות והורחק בצווים מנהליים, יש חשיבות להביא את המידע לידיעת הציבור. כאמור, מדובר בפרסום בעל אופי עיתונאי, המתייחס לאיש ציבור, רלבנטי לפעילותו הציבורית ויש בו מידע מחדש לציבור. עולה שמתקיים התנאי הראשוני והבסיסי לצורך החלת ההגנה והוא עניין ציבורי משמעותי בפרסום. העניין הציבורי המשמעותי נלמד גם מעיתוי הפרסום. הנתבע טען בתצהירו כי עשה את הפרסומים סמוך לאחר שפורסם כי התובע עתיד לשמש דובר של חברת הכנסת.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

חיזוק נוסף לכך מצוי בטענת הנתבע בתצהירו כי חש חובה מוסרית להביא את הדברים לידיעת הציבור: "אני סבור שהכנסתם של גורמים כהניסטים קיצוניים – דוגמת ח"כ סון הר מלך – לקואליציה, היא אירוע אשר השלכותיו לא פחות מהרסניות לביטחון המדינה ולמרקם החברתי שלה. אינני מכיר באופן אישי את התובע, ואין לי כל יריבות אישית עמו, אולם אני סולד מדעותיו ומהתנהלותו, ולהשקפתי אדם בעל רקע כמו שלו אינו ראוי לכהן במשרה ציבורית".

תום לב סובייקטיבי

52. מנסיבות המקרה ניתן להתרשם כי לא היו מניע אישי או כוונת זדון בפרסום. הנתבע טען בתצהירו שהוא כלל לא מכיר את התובע ואין לו כל יריבות אישית עמו. בעדותו בחקירה נגדית טען כי הוא שמע על מורכבות התובע בשב"כ ועל כי התובע נחשב "לאחד האנשים הכי מסוכנים ביהודה ושומרון". עם זאת, טען כי לאחר שפגש את התובע "אולי הם [השב"כ] טועים". (פרוט' עמ' 38 ש' 31, עמ' 39 ש' 1-3, 11-12). הנתבע הבהיר כי הוא התנגד לכניסתה של חברת הכנסת סון הר-מלך לכנסת, ולהיות התובע במשרה ציבורית, אך אין בכך כדי לקבוע כי הוא פעל ממניע אישי וזדון. עוד כמפורט להלן, הנתבע האמין בנכונות הדברים בעת הפרסום.

53. כמפורט בדיון בנושא הגנת אמת בפרסום, לבד מהמילים "היה במעצר מנהלי", יתר האמרות בפרסומים היו אמת. לפיכך, יש לבחון אם הנתבע האמין בעת הפרסום במילים "היה במעצר מנהלי". הנתבע אמר בעדותו בחקירה נגדית כי הוא ידע שהתובע נעצר פעמים רבות בשל מידע מהשב"כ, כי הוא בדוקאי שב"כ, כי הוא שמע על מורכבות התובע בשב"כ, וכי התובע היה בהרחקה מנהלית (פרוט' עמ' 33 ש' 15-21, עמ' 34 ש' 19-30, עמ' 36 ש' 20-26, עמ' 37 ש' 16-18, עמ' 39 ש' 9, 11, 24-26). לשאלה אם הוא יודע מדוע התובע נעצר, הנתבע השיב על "פעילות של נערי גבעות". אין בתשובתו כדי להעיד על דעה קדומה אודות התובע. הנתבע פירט בהמשך חקירתו דוגמאות להשערותיו לסיבות למעצרו של התובע (פרוט' עמ' 34 ש' 5-30), וכן צירף את הפרסומים בתקשורת אודות מעצרו והתבטאויותיו (נספחים 1-4 לתצהיר הנתבע).

54. הנתבע אישר כי הפרסום, לפיו התובע היה במעצר מנהלי לא היה נכון, אך הסביר כי פרסם תיקון במהירות (פרוט' עמ' 27 ש' 9, 13). סבורני שלאור מכלול ידיעותיו אודות התובע, ניתן לקבל כי הנתבע האמין בעת הפרסום כי התובע היה גם במעצר מנהלי. אישוס נוסף לכך נמצא בעדותו בפרוט' עמ' 30 ש' 4-9: "חרגתי ואפילו הדגשתי שהוא לא נעצר במעצר מנהלי. אני חייב להגיד לך שההבדל מבחינתי, היום בזכות התביעה כבר ירדנו לרזולוציות

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

ולמדתי דברים שלעולם לא הייתי לומד, אבל ההבדל כשאתה מדבר על בן אדם עם 17 מעצרים שמעיד על עצמו על כל הדברים שהוא עשה והוא מאמין, בין ההרחקה המנהלית למעצר מנהלי, לא נראה לי כזה דרמטי".

55. באשר לסגנון הכתיבה, הסגנון בפרסומים ציני ועוקצני, ובשים לה לתוכן הפרסומים והמסר אותו ביקש הנתבע להעביר, הוא לגיטימי. הנתבע, כטענתו בתצהירו, הביע סלידה מפעילות התובע ודעותיו. נוסח הפרסומים, אפוא, לא מלמד על כוונה סובייקטיבית של הנתבע לפגוע בתובע.

56. לאור האמור, מתקיימת דרישת תום הלב הסובייקטיבי.

תום לב אובייקטיבי

57. כאמור, בבחינת דרישת תום הלב האובייקטיבי יש לבחון אם הנתבע עמד באמת המידה של עיתונאות אחראית. מבחני העזר בבחינה זו נחלקים לשניים: מבחנים הנוגעים להתנהלות המפרסם ובכללם הסתמכות על מקורות מהימנים ובעלי משקל, נקיטת פעולות לאימות העובדות שבפרסום, לרבות מתן הזדמנות סבירה למושא הפרסום להגיב לדברים, ופרסום תיקונים והכחשות במידת הצורך. ומבחנים הנוגעים לפרסום עצמו, כגון טון הפרסום וסגנונו, הצגה הוגנת ומאוזנת של העובדות, נחיצות החלק הפוגעני, ופרסום תגובתו של הנפגע ותמצית גרסתו. לבית המשפט שיקול דעת ביישום ההגנה בנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה, לרבות בקביעת המשקל הראוי לכל מבחן עזר בנסיבות העניין. כך למשל, ככל שלשון הרע חמורה ופוגענית יותר, ייתכן כי תידרש עמידה קפדנית יותר באמת המידה של עיתונאות אחראית.

58. בענייננו, הנתבע פרסם "ציוץ" בטוויטר בן משפטים בודדים. לא מדובר בתחקיר עיתונאי או כתבה עיתונאית. עם זאת בפרסום צוינו לא מעט עובדות אודות התובע מפי עיתונאי. אין ציפייה כי לגבי מסר קצר כ"ציוץ", הנתבע יפנה לקבלת תגובת התובע, או יפרסם תגובתו כמצופה במקרים של פרסום עיתונאי כגון כתבה או תחקיר עיתונאי. (ראו **שנהר**, עמ' 556 וההפניות בהן נקבע כי החובה לבקש תגובה היא תלוית נסיבות, ויתכנו נסיבות בהן ההגנה תחול אף שעיתונאי לא ביקש תגובה). לפיכך, במסגרת מבחן העיתונאות האחראית לא ראיתי להעניק משקל לשאלות אם הנתבע נתן למושא הפרסום הזדמנות להגיב לדברים, ואם פרסם את תגובתו. יתר מבחני העזר רלבנטיים ובעלי משקל לענייננו.

59. א. באשר להסתמכות על מקורות מהימנים ונקיטת פעולות לאימות העובדות

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

שבפרסום, אף שציוץ הוא מסר קצר, יש לפניו מחשבה ואין מדובר בפרסום שנוצר כתגובה מיידית. לכן, מצופה כי טרם הפרסום הנתבע יוודא את נכונות העובדות.

ב. בשני הפרסומים הראשונים הנתבע ייחס לתובע מעצר מנהלי. בפרסום השלישי הנתבע דייק את עצמו וציין כי התובע הורחק מאזור יהודה ושומרון בצו מנהלי, אך לא נעצר במעצר מנהלי. מעצם העובדה, לפיה הנתבע ראה לנכון לדייק את העובדות כאמור, נלמד כי לפחות בעת ביצוע הפרסום השלישי הוא כבר ידע שבין השניים יש הבדל אשר מחייב לתקן את שכתב בשני הציוצים הקודמים. גם סביר שלפחות בנקודת זמן זו הוא ידע כי המשמעות של מעצר מנהלי חמורה יותר.

ג. במהלך המשפט לא הוברר כיצד הגיעו לידיעת הנתבע העובדות, לפיהן נגד התובע הוצאו צווי הרחקה מנהליים אך לא צו מעצר מנהלי. מכל מקום, לאור חומרתו וחריגותו של מעצר מנהלי היה מצופה מהנתבע לבדוק את נכונות העובדה טרם הפרסום. מאחר שהנתבע לא פירט על אילו מקורות מידע הוא הסתמך טרם שני הפרסומים הראשונים, גם לא ניתן לקבוע אם הסתמכותו הייתה סבירה או אם הסתמך על מקורות מהימנים. בנסיבות אלה, יש לקבוע כי הנתבע לא בדק כנדרש לפני שני הפרסומים הראשונים את נכונות הטענה, לפיה התובע נעצר מעצר מנהלי.

א. 60. באשר לפרסום תיקון, לטענת הנתבע, הוא הסיר את הפרסום השני, בו כתב כי התובע היה במעצר מנהלי, זמן קצר לאחר שפורסם, ובפרסום השלישי פרסם תיקון כאשר כתב שאחי התובע נעצר במעצר מנהלי והתובע לא. כמפורט להלן, התיקון בפרסום השלישי אינו מספק.

ב. האמרה, לפיה התובע נעצר במעצר מנהלי נכתבה בפרסומים הראשון והשני. הפרסום הראשון צורף הן לפרסום השני והן לפרסום השלישי. הפרסום השני אומנם הוסר לאחר זמן קצר, אך בפרסום השלישי הדברים המשיכו להופיע לצד התיקון.

ג. את הפרסום השלישי הנתבע פתח במילים "עדכון סופי" וסיים עם המילים "אחי **היה במעצר מנהלי (הוא לא)**". אין די במילים אלה, שאינן כוללות הבהרה ברורה של תיקון טעות או התנצלות על הטעות. כדי לקיים את חובת התיקון כנדרש היה מצופה מהנתבע במסגרת הודעת התיקון, לכל הפחות, להבהיר באופן מפורש וחד משמעי כי בשני הפרסומים הקודמים חלה טעות וכי התובע לא נעצר במעצר מנהלי. הנתבע טען כי בחר במילים הנ"ל בשל מגבלת התווים שהייתה נהוגה באותו

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

זמן בטוויטר (פרוטי עמי 27 ש' 22-26). לא ניתן לקבל טענה זו. היה בידי הנתבע לכתוב ציוץ חדש ונפרד להבהרת התיקון והתנצלות.

61. סיכומה של נקודה זו, בבחינת הפרסומים כמכלול תוך בחינת המסר בכללותו, ומבחיני העזר כאמור, היה על הנתבע לוודא טרם הפרסום את נכונות העובדה שעניינה מעצר מנהלי. לאחר הפרסום וגילוי הטעות, היה מקום לפרסם תיקון טעות באופן ברור. משאלה לא נעשו, לא מתקיימים דרישת תום הלב האובייקטיבי והגנת העיתונאות האחראית.

ד(5) השלב הרביעי – הסעדים

ד(5)א פרסום הבהרה והתנצלות

62. התובע תבע לחייב את הנתבע בפרסום הודעת הבהרה והתנצלות. מגמת הפסיקה היא צמצום הסעד פרסום הבהרה והתנצלות. (ע"א דיין, כבוד השופט אי ריבלין, עמ' 468-470. ע"א (חיי) 58682-12-20 האוניברסיטה הפתוחה – הלשכה המשפטית ואח' נ' יצחק, פסי' 14 (20.4.2021). ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח', פסי' 56-59, 2.8.2020). פסק דין זה, בו הקביעה כי יש בפרסומים לשון הרע, עומד בפני עצמו ויש בו לשמש את התובע כסעד חלופי לסעד המבוקש. בנסיבות אלה, לא ראיתי להורות על פרסום הודעת תיקון והתנצלות.

ד(5)ב פיצוי ללא הוכחת נזק

63. משנקבע כי מדובר בלשון הרע ולא חלות ההגנות הקבועות בחוק, התובע זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק כאמור בסעיף 7א. (ב) לחוק איסור לשון הרע. סכום הפיצוי המרבי הוא 50,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה כאמור בסעיף 7א. (ה) לחוק. בהתאם לסעיף 7א. (ג), אם העוולה בוצעה "בכוונה לפגוע", ניתן לפסוק כפל פיצוי. התובע טען כי הוא זכאי לפיצוי השווה למלוא סכום התביעה בסך של 300,000 ש"ח משום שמדובר בשלושה פרסומים, ומשום שהפרסומים נעשו בכוונה לפגוע.

64. באשר לטענה, לפיה עסקינן במספר פרסומים, בע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני (6.10.2022), בדעת רוב של כבוד השופט נ' סולברג אליה הצטרפה כבוד השופטת יי וילנר, נקבע כי בנסיבות מסוימות פרסומים שונים של לשון הרע העוסקים באותה מסכת עובדתית, לא ייחשבו כ"אותה לשון הרע". נקבע כי ההכרעה בשאלה זו תתבסס על הנסיבות הפרטניות של המקרה, תוך הסתייעות בשלושה מבחני עזר: "המבחן הראשון בוחן את תוכן

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

הפרסומים, ובפרט אם קיים דמיון ביניהם. ... המבחן השני בוחן את הזמן שחלף מפרסום לפרסום. ככל שחלף זמן רב יותר, בין פרסום אחד למשנהו, הנטייה תהיה לראות כל אחד מהפרסומים הללו, כפרסום נפרד ... מכאן למבחן השלישי אשר בוחן את זהות הנמענים, ביחס לכל אחד מהפרסומים. במסגרת מבחן זה, תיבחן ה'במה' שעל גביה נעשו הפרסומים. (פס' 80-83 עמ' 35 לפסק דינו של כבוד השופט נ' סולברג).

65. ביישום מבחנים אלה על ענייננו, יש לראות את הפרסומים כפרסום אחד ולא כשלושה פרסומים שונים. תוכן הפרסומים דומה ואין ביניהם שוני מהותי. הפרסומים השני והשלישי שיתפו את הפרסום הראשון, ואין בהם תוספת משמעותית. בפרסום השלישי נוסף תיקון לדברים שנכתבו בפרסום השני והשלישי. כך גם ביחס למבחן חלוף הזמן, הפרסומים התפרשו על פני יממה אחת בלבד, היבט אשר תומך במסקנה כי יש לראותם כפרסום אחד. כמו כן, קיימת זהות נמנעים בכל הפרסומים. כל הפרסומים פורסמו בחשבון הטוויטר של הנתבע, כך שכולם היו ממוענים לעוקבים של הנתבע. לפיכך, יש לראות בפרסומים נושא התביעה פרסום אחד המבסס עילה אחת לפיצוי ללא הוכחת נזק.

66. כאמור לעיל בדיון בנושא תום הלב הסובייקטיבי של הנתבע, הפרסומים לא נעשו בכוונה לפגוע בתובע. לכן, התובע לא זכאי לכפל פיצוי. לפיכך, סכום הפיצוי המקסימלי הרלוונטי לתביעה הוא הסכום הסטטוטורי, 50,000 ש"ח, ובצירוף הפרשי הצמדה כאמור בסעיף 4א.ה), 80,775 ש"ח. כמפורט להלן, לאור כלל השיקולים וההיבטים הרלבנטיים לקביעת סכום הפיצוי, נמצא כי התובע זכאי לפיצוי חלקי.

67. בהתאם להלכה הפסוקה, בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע, יש לשקול, בין היתר, את טיב הפרסום, היקפו, אמינותו, מידת פגיעתו במעמד הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, ואת התנהגותו של המזיק. (רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה(5) 523, 510). ראו גם בספרו של שנהר: "פסיקת פיצויים בגין פרסומי לשון הרע נעשית על ידי בתי המשפט באמצעות הסתמכות על השיקולים הרלוונטיים השונים תוך כדי איזון ראוי ביניהם, אולם אין ברשות בתי המשפט נוסחה מדויקת המאפשרת את תרגום השיקולים הרלוונטיים לסכום כספי. בסופו של דבר, ההכרעה בעניין זה נעשית, במרבית המקרים, בדרך של אומדן." (עמ' 709).

68. הגם שהתובע עתר לפסוק לו פיצוי בסך 300,000 ש"ח, את טענותיו לנזק שנגרם לו הוא טען בעלמא. התובע לא הביא כל ראיה, אף לא חלקית, שיש בה לבסס טענותיו. כך למשל התובע טען בתצהירו כי בתוך דקות מפרסום הציוצים הוא התחיל לקבל עשרות הודעות למכשיר הטלפון שלו, חלקן משמיצות וקללות, ואחרות רבות ממכרים לעבודה שהסתכלו

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

עליו לפתע באור אחר ותהו האם יש אמת בפרסום. עוד טען כי עד היום (עד למועד תצהירו), בתגובות לחשבון הטוויטר שלו בכל הזדמנות מגיבים מהשמאל מגיבים "בדוקאי שב"כ" ו"עצור שב"כ", מושגים, אשר לטענתו, חלחלו לשטח מאז הפרסום. (סעיפים 5 ו-8). יכל התובע בנקל להגיש לפחות חלק מההודעות והתגובות הנטענות, אך הוא לא הגיש דבר. עם זאת, התובע זכאי לפיצוי, שכן האמירה "היה במעצר מנהלי" אשר יוחסה לו על ידי הנתבע, מעצם מהות תוכנה יש בה כדי לפגוע ולגרום נזק תדמיתי. לחובת הנתבע פועלים גם אי הסרת הפרסום הראשון, ההימנעות מפרסום הודעת תיקון מספקת, והעובדה, לפיה הפרסומים נעשו בחשבון הטוויטר של הנתבע, שהוא, כאמור, בעל עוקבים רבים בהיות הנתבע עיתונאי ידוע, וכתוצאה מכך, פוטנציאל החשיפה הרחב.

69. אשר לפגיעה במשרתו של התובע, התובע טען בתצהירו כי בעקבות פרסומי הנתבע, חברת הכנסת סון הר-מלך ערכה עמו שיחת טלפון לבירור העניין. לדבריו, הסבריו כי הכול שקר וכזב הניחו את דעתה והם עבדו יחד במשך כחצי שנה לאחריה החליט לעזוב. לדבריו, פרש מתפקידו בעיקר בשל "חילוקים אידאולוגיים", העזיבה התרחשה ברוח טובה ועד היום הוא מקיים קשרים הדוקים עם חברת הכנסת. לאור נסיבות אלה, הפרסומים לא פגעו במשרתו של התובע כדובר של חברת הכנסת או במינויו לתפקיד זה. התובע סיים את תפקידו בשל חילוקי דעות אידאולוגיים וברוח טובה. לדבריו, חברת הכנסת סון הר-מלך אף רואה בו דמות מוערכת. אשר לפגיעה בעיסוקו, התובע טען כי הוא יצא חזרה באופן עצמאי אל עולם התקשורת, אך כלים גדולים שהיה יכול לקבל בתחום התקשורת בזמן עבודתו בכנסת כמו קשר למרבית ערוצי המיינסטרים נותרו סגורים בפניו. לדבריו, הוא ממשיך לנהל פרויקטים עצמאיים בתקשורת ורגע עובד בעיקר רק עם ערוצים המזוהים עם הימין. התובע לא הביא ראיה כלשהי לביסוס טענותיו אלה. עם זאת, ניתן לקבל כי יש בפרסומים אפשרות לפגיעה בעיסוק התובע כאיש תקשורת. יש גם לציין כי בסיכומיו התובע לא טען כי הפרסומים פגעו במשרתו או בעיסוקו, ודומה שזנח טענה זו.

70. באשר למועמדותו והעסקתו של התובע במשרה ציבורית, בעניין נודלמן נקבע: "איש ציבור עלול להיפגע בתדמיתו ובמעמדו הציבורי באופן חמור בהרבה מאדם פרטי. הוא מוכר על ידי ציבור רחב; מעמדו הציבורי ניזון מאימון הציבור. פגיעה באימון זה עלולה להיות מהותית ביותר ביחס למידת יכולתו להמשיך בתפקידו הציבורי". (פס' 81). מצד שני, חופש הביטוי נגד דמות ציבורית יהיה נרחב יותר: "חשיפתו מדעת של איש הציבור לקלחת השיח הציבורי עשויה להשתקף בשיעור הפיצוי הנפסק בגין פגיעה בשמו הטוב במסגרת תפקידו הציבורי". עם זאת, כאשר מדובר בפרסומים המביאים עובדות ולא דעות, כבענייננו, אין להעניק משקל יתר לחופש הביטוי (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' 22 מתוך 24

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

הרציקוביץ', נח(3) 558, 570-568). בענייננו הפרסומים נעשו עת התובע עמד לכהן בתפקיד ציבורי. עם זאת, מאחר שמדובר בפרסום עובדתי, אין להפחית את הפיצוי בהקשר זה.

71. השיקולים לפי סעיף 22(2) לחוק פועלים לצמצום הפיצוי. סעיף זה מתיר "הבאת ראיות לצורך הפחתת הפיצויים, הנוגעות לא רק לשמו הרע של הנפגע אלא גם לאופיו, עברו, מעשיו או דעותיו הפגומים" (שנהר, עמ' 731). "סעיף 22 לחוק אינו קובע כי המעשים הפסולים שעליהם מבקש הנתבע להסתמך יהיו רק כאלה שאירעו בטרם נעשה הפרסום. לאור המגמה שבסעיף 22 נראה כי בית המשפט יוכל להתחשב במעשים פסולים שעשה התובע לאחר הפרסום. עם זאת סמכות זו היא כאמור סמכות שבשיקול דעת, ובית המשפט יוכל לנהוג כך רק במקרים בהם הנסיבות יצדיקו זאת." (שנהר, עמ' 734). ראו גם האמור בעמ' 226: "כל מקרה ומקרה יש לבחון אם הערכת הסביבה כלפי הפרט עלולה היתה להשתנות כתוצאה מהפרסום".

72. אין חולק כי התובע נעצר פעמים רבות, וכן הוצאו נגדו מספר צווי הרחקה מנהליים. הנתבע כתב בפרסומיו כי התובע נעצר 17 פעמים, מעצר אחרון באוגוסט 2022 למשך 4 ימים; כי הוא הורחק מספר פעמים מאזור יהודה ושומרון בצו מנהלי, בהם לתקופות של 4 חודשים; כי הוא מוכר היטב לשב"כ ולמשטרה; וכי הוא בדוקאי שב"כ. כאמור, אין טענה כי עובדות אלה אינן נכונות. גם לאחר הפרסומים נושא התביעה, ניתנו נגד התובע צווי מנהליים להרחקתו מאזור יהודה ושומרון. על פי פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים מיום 21.5.2024 בעמ"נ (י-ם) 44386-04-24 אלישע ירד נ' מפקד כוחות צה"ל באיזור יו"ש - מפקד פיקוד מרכז (נספח 10 לתצהיר הנתבע), ביום 28.9.2023 ניתן נגד התובע צו הגבלה ופיקוח מיוחד. צו זה אושר לאחר דיונים בשלוש ערכאות. לאחר זאת, ביום 26.2.2024 ניתן נגד התובע צו הגבלה ופיקוח נוסף, אשר אושר על ידי בית המשפט המחוזי. בפסק הדין צוין: "נמצא להלום שהחומר שבפניי מלמד על שורת רכיבים ראייתיים ברצף כרונולוגי סביר, המצביעים על מסוכנות באופן שעשוי בצורה הולמת להוות בסיס לצו שבפניי". (פס' 6). התובע טען כי מעצרו או צווי ההרחקה אשר הוצאו נגדו הם בגין פעולות שהן בגבולות המחאה הלגיטימית (פרוט' עמ' 12, 24, 25, 27). קשה להלום טענה זו עם התבטאויות התובע שהובאו בראיות ההגנה. כך למשל פרסום של התובע ברשת חברתית מ-29.3.2023, בו כתב: "למחוק את חווארה. עכשיו! בלי להתנצל ובלי לגמגם. כל עוד שלא נפנים את זה נמשיך להירצח ברחובות." (נספח 4 לתצהיר הנתבע. עדות התובע בפרוט' עמ' 25), או דבריו בתכנית משנת 2017: "שווה לי להרוג את כל האנשים שאולי יהיו מחבלים. היו מלחמות שהשם אמר להחריב את כולם, נשים וטף וגם הבהמות. מה הבהמות אשמות? מה שהשם אמר זה מה שאנחנו עושים". ובקשר לרצח בני משפחת דוואבשה: "ילד מסכן? ילד שהיה גודל להיות מחבל או תומך של מחבל"..." בתהילים כתוב

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 40236-11-22 ירד נ' כספית

וניפץ את עולליך על הסלע, לקחת תינוק בום להעיף לסלע לשבור אותו להרוג". (כאן 11, זמן אמת, 27: 41, 24: 37).

73. בכתבה עיתונאית מיום 14.9.2022 פורסם כי התובע נעצר על ידי שב"כ (עמ' 31 לתצהיר הנתבע). כאשר התובע נחקר על אותו פרסום, הוא טען כי מדובר בשקר, אך אישר כי לא תבע בגין אותו פרסום (פרוט' עמ' 15 ש' 16-21). זאת בעוד שאת הנתבע תבע בגין האמרה "היה עצור בידי השב"כ". גם היבט זה פועל לחובת התובע. לזכות הנתבע פועלים אמונתו באמיתות הפרסום, מחיקת הפרסום השני, והתנהלותו בהליך אשר הותירה רושם של רצון לשיח מכבד על אף השוני הקוטבי בדעות.

74. התובע הסתמך בסיכומיו על ת"א 37977-03-21 שמרון נ' ארצי (16.11.2023). אך נסיבותיו של אותו הליך אינן דומות לנסיבות כאן. יש לציין גם שהוגש על פסק הדין ערעור (ע"א 70017-01-24) אשר הסתיים בהסדר לו ניתן תוקף של פסק דין, ולא ידוע סכום הפיצוי הסופי.

75. לאחר שקילת כלל הנסיבות והשיקולים כאמור, סכום הפיצוי יועמד בדרך של אומדן על הסך של 20,000 ש"ח.

ה. סוף דבר

76. התביעה מתקבלת חלקית. בפסיקת הוצאות המשפט ניתן משקל לזניחת חלק ניכר מהתביעה, ולפער בין סכום התביעה לסכום פסק הדין.

77. הנתבע ישלם לתובע פיצוי בסך של 20,000 ש"ח בצירוף הוצאות משפט בסך של 5,000 ש"ח.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י' אלול תשפ"ה, 03 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.

עדנה יוסף-קוזין, שופטת

